

KONTINENTALDRIFT

Så sent for for 10 år siden, i midten av 60-tallet, mente de fleste geofysikere at kontinentene lå i ro der de var dannet. Idag vet vi at kontinentene beveger seg, og at de har foretatt betydelige vandringer gjennom jordens historie.

Jordskorpen er bygget opp av seks store og flere mindre plater. Fem av de store platene består av kontinenter med omkringliggende havbunn, den sjette av Stillehavets bunn. Platene med kontinenter beveger seg i forhold til hverandre. Til dels går de fra hverandre, og det dannes ny havbunn, til dels kolliderer de, og det dannes fjellkjeder.

Selv om teorien om kontinentaldrift først er blitt alminnelig akseptert i løpet av de siste 10 år, er det ingen ny teori. Allerede i 1915 lanserte den tyske meteorologen Alfred Wegener teorien om kontinentaldrift. Wegener fremsette teorien for å forklare jordens klimautvikling i eldre tider. Ved å forskyve kontinentene fant han en naturlig forklaring på at f.eks. Grønland hadde tropisk klima for 300 millioner år siden, samtidig som Kongo og Brasil var dekket av is.

Ved hjelp av geologiske data kom Wegener fram til at kontinentene opprinnelig hadde dannet et veldig superkontinent. I løpet av noen hundre millioner år ble dette superkontinent brutt i stykker, og delene drev fra hverandre og dannet de nåværende kontinenter.

Wegeners teori om et superkontinent som en forløper for våre kontinenter, og kontinentenes bevegelser i forhold til hverandre, er i bra overensstemmelse med vårt nåværende kjennskap til kontinentenes utvikling.

Teorien om kontinentaldrift vakte en heftig debatt, og diskusjonen pågikk uavbrutt fra 1915, da Wegener publiserte sin bok: "Die Entstehung der Kontinente und Ozeane", fram til hans død i 1930. Wegener arbeidet stadig med sin teori, men han møtte liten forståelse for sine ideer, og da han døde stilnet debatten av.

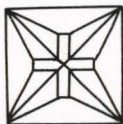
Den moderne utformingen av kontinentaldrift-teorien, med større og mindre plater som beveger seg i forhold til hverandre, har betydd meget for vår forståelse av jordens utvikling. For forståelsen av naturkatastrofer, som jordskjelv og vulkanutbrudd, er teorien av vesentlig betydning. Det nedlegges idag et stort arbeid for å utarbeide nye og bedre metoder for å forutsi slike naturkatastrofer, som ofte forårsaker store ødeleggelser og tap av menneskeliv. Muligheten av å forhindre eller svekke jordskjelv er et viktig forskningsområde.

Teorien om kontinentaldrift er også av betydelig økonomisk interesse. Platens, og samtidig kontinentenes, bevegelsehistorie, gir viktige opplysninger ved leting etter malmføremster, olje og gass. To kontinenter som en gang har grenset til hverandre, må ha en tilsvarende geologi i dette grenseområde. Ikke minst ved leting etter naturressurser på havbunnen, kan teorien gi viktige opplysninger.

Ivar Hernes

Særtrykk av Bergens Tidende 12. oktober 1974.

Hentet fra "Godbiter fra samlingene", nr. 44 - Bergen 1975, utgitt av Universitetet i Bergen.

GEO-HOBBY
JOHNNY DALENE

MINERALER - STENSMYKKER - RÅSTEN - SLIPEUTSTYR

VI HAR UTVIDET LITT IGEN OG FORSØKER MEST MULIG Å SKAPE ET "ROCK-SHOP" MILJØ HVOR DU KAN FÅ ALT DU TRENGER:

SLIPEUTSTYR: MASKINER, SAGBLAD, SLIPESKIVER M.M.

RÅSTEN : STORT UTVALG I SKIVER, STYKKER M.M.

INNFATNINGER: GODT UTVALG, MANGE MODELLER OGSÅ 835S.

MINERALER : NORSKE OG UTENLANDSKE.

STENSMYKKER: I NORSK OG UTENLANDSK STEN.

LABORONER: NORSK STEN, THULIT, MYLONIT, AMAZONIT.

POSTADR.: POSTBOKS 4721
SOFIENBERG
OSLO 3, NORWAY

FORRETNING: TRONDHJEMSVN. 6
OSLO 5

TELEFON:
(02) 37 67 88

POSTGIRO:
3 71 12 64